

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ О.Б. Жильцов
« 06 » 12 _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз і моделювання суспільно-політичних процесів у регіонах світу

спеціальності 032 «Історія та археологія»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 032 «Історія та археологія»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Прогр. № 2467/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 19

Київ - 2019

Розробники: доктор історичних наук, професор Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Надтока Геннадій Михайлович; доктор історичних наук, професор Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Саган Галина Василівна

Викладачі: доктор історичних наук, професор Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Надтока Геннадій Михайлович; доктор історичних наук, професор Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Саган Галина Василівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____

Протокол від ____ . ____ . 2020 р. № ____
Завідувач кафедри _____ (І.В. Срібняк)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) _____
(назва освітньої програми)

____ . ____ . 20__ р.
Керівник освітньої програми _____ (В.М. Михайловський)
(підпис)

Робочу програму перевірено
____ . ____ . 20__ р.
Заступник директора/декана _____ (В.М. Завадський)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин		
Курс	5, 6	
Семестр	10, 11	
Кількість змістових модулів з розподілом:	10/300	
Обсяг кредитів	10	
Обсяг годин, в тому числі:	300	
Аудиторні	80	
Модульний контроль	20	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	170	
Форма семестрового контролю	залік, іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: вивчення всесвітньої історії в процесі дослідження еволюції регіонів як багатовимірних просторів, що охоплюють територію континенту, кількох країн чи частину країни; поглиблене вивчення історії Євросоюзу як регіонального макроінтеграційного регіонального утворення, спрямованого на ресурсне, політико-економічне, соціально-культурне об'єднання зусиль усіх європейських країн шляхом їх поступального включення до цивілізаційного простору єдиної Європи.

Завдання:

ЗК 1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.

ЗК 2. Вміння організовувати творчі колективи з метою розв'язання комплексних міжпредметних проблем.

ЗК 3. Здатність застосовувати набуті знання та навички у практичних ситуаціях, виявляючи ініціативу та підприємливість.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 5. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.

ЗК 6. Здатність до творчого мислення, яке полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.

ЗК 7. Формування у студентів нарративного, експертно-аналітичного рівня компетентності та здатності до моделювання і прогнозування процесів у рамках різних конгломератів (місто-країна-регіон).

ФК 1. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.

ФК 2. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в т.ч. використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних.

ФК 3. Вміння створювати тексти однією з іноземних мов з використанням термінів, які прийняті в фаховому середовищі;

ФК 4. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації;

ФК 5. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки;

ФК 6. Вміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі в середніх, професійно-технічних закладах та в системі післядипломної освіти.

ФК 7. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації при розробці (у відповідності до певних вимог) наукових проектів прикладної спрямованості, а також при вирішенні певних практичних проблем.

ФК 8. Вільне володіння та оперування понятійно-категоріальним апаратом в галузі експертної аналітики.

ФК 9. Вміння проводити експертний аналіз в контексті історичного регіонознавства шляхом підготовки аналітичних записок та проведення інформаційно-аналітичного моніторингу;

ФК 10. Здатність моделювати і оцінювати основні сценарії розвитку суспільних процесів в масштабах міст, країн та регіонів, обґрунтовувати і формулювати практичні рекомендації для різного рівня владних структур.

ФК 11. Здатність аналізувати історичні джерела із використанням кількісних методів дослідження.

3. Результати навчання за дисципліною

- ПРН 1. Глибокі знання в межах спеціалізації з позначенням новацій останнього часу.
- ПРН 2. Набуття системних знань в галузях історичної урбаністики / регіонознавства.
- ПРН 3. Знання професійних норм в галузі історії та археології.
- ПРН 4. Знання основних етапів наукового пошуку в галузі історії та археології та завдання кожного з них.
- ПРН 5. Розуміння основних теоретичних та методологічних проблем сучасної історичної науки.
- ПРН 9. Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.
- ПРН 10. Здатність пояснювати взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, оцінювати альтернативні варіанти інтерпретації основних тенденцій та особливостей історичного розвитку людства у певні історичні періоди.
- ПРН 11. Здатність аналізувати взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле.
- ПРН 13. Здатність виявляти ініціативу, яка спрямована на збереження та управління культурною спадщиною.
- ПРН 14. Здатність брати участь у здійсненні реальних дослідницьких проєктів.
- ПРН 15. Здатність аналізувати явища та процеси світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку.
- ПРН 16. Здатність визначати інформаційний потенціал конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми.
- ПРН 17. Здатність досліджувати життя та діяльність конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики.
- ПРН 18. Здатність здійснювати експертизу пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації.
- ПРН 19. Здатність обґрунтувати мету та завдання власного дослідження з урахуванням актуальних проблем сьогодення.
- ПРН 20. Здатність узагальнювати результати власного дослідження.
- ПРН 21. Здатність використовувати квантифікаційні методи аналізу історичних джерел.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
10 семестр (5 курс)							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I							
Тема 1. Еволюція концепцій єдиної Європи	14	2	2				10
Тема 2. Становлення інтеграційної моделі Європейського Співтовариства.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем	30	4	4				20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II							
Тема 3. Розвиток європейської інтеграції на конфедеративних засадах.	14	2	2				10
Тема 4. Розвиток спільних політик Європейського Співтовариства	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем II	30	4	4				20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III							
Тема 5. Розвиток політичного співробітництва в Європейському співтоваристві	14	2	2				10
Тема 6. Євросоюз в системі міжнародних відносин.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем III	30	4	4				20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV							
Тема 7. Етапи розширення Європейського співтовариства.	14	2	2				10
Тема 8. Співпраця України з Європейським Союзом	14	2	2				10

Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем IV	30	4	4				20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V							
Тема 9. Вступ. Арабські країни в умовах глобалізації та інтеграції.	9	2	2				15
Тема 10 . Арабська весна: аналіз і моделювання наслідків.	9	2	2				15
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем V	20	4	4				30
Разом за семестр	150	20	20				110
11 семестр (6 курс)							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI							
Тема 11. Арабські країни Африки (Алжир, Марокко).	9	2	2				5
Тема 12. Арабські країни Африки (Мавританія, Туніс, Лівія).	9	2	2				5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем VI	20	4	4				10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII							
Тема 13. Політичні режими країн Східного Середземномор'я (Сирія, Ліван, Йорданія).	9	2	2				5
Тема 14. Політичні режими країн Іраку та Єгипет.	9	2	2				5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем VII	20	4	4				10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII							
Тема 15. Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій (Саудівська Аравія, Кувейт,).	14	2	2				5
Тема 16. Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій (Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Катар, Бахрейн).	14	2	2				5

Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем VIII	30	4	4				10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IX							
Тема 17. Близький Схід. Загальна характеристика регіону: виклики і перспективи.	14	2	2				10
Тема 18. Кіпр: регіональний аналіз.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем IX	30	4	4				20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ X							
Тема 19. Палестинська Держава: історія та сучасні тенденції суспільно-політичного розвитку.	14	2	2				5
Тема 20. Туреччина: регіональний аналіз.	14	2	2				5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем X	30	4	4				10
Іспит	30						
Разом за семестр	150	20	20				60
Усього годин	300	40	40				170

5. Програма навчальної дисципліни

**5 курс
10 семестр**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Лекція 1. Еволюція концепцій Єдиної Європи (2 год.).

1. Зародження ідей європейського федералізму.
2. Ідеї європейської єдності у міжвоєнний період. Панєвропеїзм.
3. Пожвавлення європейського федералізму під час і після Другої світової війни.
4. Криза федералістської моделі єдиної Європи у 50-60-ті роки ХХ ст.
5. Нові бачення інтеграційних концепцій сьогодні.

Семінарське заняття № 1.

Зародження ідей єдиної Європи та перші кроки європейської інтеграції

(2 год.)

1. Еволюція ідей європейського федералізму.
2. Ідеї європейської єдності між двома світовими війнами.
3. Доля федералістської моделі єдиної Європи після Другої світової війни.
4. Нові концепції інтеграції 90-х років ХХ ст.

Лекція 2.

Становлення інтеграційної моделі Європейського Співтовариства (2 год.)

1. Європа як географічний, історичний і соціокультурний феномен.
2. Історичні передумови європейської інтеграції .
3. Створення та розвиток Європейського економічного Співтовариства (ЄЕС).

Семінарське заняття № 2.

Еволюція етнополітичної та етноконфесійної карти Євросоюзу (2 год.)

1. Зміни етнополітичної карти Європейського Співтовариства в процесі його територіального розширення.
2. Характер та тенденції конфесійних змін на просторі Євросоюзу.
3. Проблеми збереження європейської ідентичності в контексті міграційних процесів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Лекція 3.

Розвиток європейської інтеграції на конфедеративних засадах (2год.)

1. Етапи політичної інтеграції європейських країн.
2. Інститути ЄЕС та ЄС.
3. Європейський Союз – нова якість інтеграційних процесів.

Лекція 4.

Розвиток спільних політик Європейського Співтовариства

1. Початок реформування ССП.
2. Започаткування промислової політики Співтовариства.
3. Реформування Європейського соціального фонду.
4. Спільна екологічна політика.
5. Реформування ССП у 70-ті роки.
6. Реформування ССП у 80-ті роки.
7. Спільна торговельна політика та інші спільні галузеві політики 70-х років.

Семінарське заняття № 3.

Спільні політики Європейського Співтовариства (2год.)

1. Активізація соціальної політики Співтовариства у 80-ті роки.
2. Започаткування регіональної політики Співтовариства.
3. Зміни у науково-дослідницькій політиці Співтовариства.
4. Формування єдиного простору (80-ті роки).
5. Проект Економічного і валютного союзу.
6. Шенгенські угоди.
7. Спільна політика ЄС в 90-ті роки ХХ ст.
8. Будівництво Економічного і валютного союзу.

Семінарське заняття № 4.
**Феномен масової культури країн Євросоюзу
(2 год.)**

1. Сутність та витоки масової культури Європи. О. Шпенглер «Сутінки Європи».
2. Масова та традиційна європейські культури.
3. Субкультури Європи :
 - а) молодіжні музичні субкультури (хіпі, металісти, панки, готик-рок, хіп-хоп);
 - б) спортивні субкультури (паркур, футбольні фанати, байкери);
 - в) контркультури (скінхеди, гопники).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

**Лекція 5.
Розвиток політичного співробітництва в
Європейському співтоваристві**

1. Криза інтеграційних процесів 60-х років.
2. Гаазький саміт та його рішення.
3. Системи політичного співробітництва на початку 70-х років.

Лекція 6.

**Євросоюз в системі міжнародних відносин
(2 год.)**

1. Формування єдиної зовнішньої політики Євросоюзу.
2. Спільна безпекова політика ЄС.
3. Ключові напрямки зовнішньої політики Європейського Союзу.

Семінарське заняття № 5.
**Становлення політичного співробітництва у Співтоваристві
(2 год.)**

1. Стан інтеграційних процесів у 60-ті роки.
2. Суперечності євроатлантичних відносин.

3. Гаазький саміт (грудень 1969 р.) та його рішення.
4. Політичне співробітництво на початку 70-х років.

Семінарське заняття № 6.

Зовнішньополітична співпраця європейського Співтовариства. (2 год.)

1. Зародження зовнішньополітичної співпраці.
2. Проблеми співпраці зі США.
3. Взаємини із країнами соціалістичного табору.
4. Ломейські конвенції.
5. Близький схід і Середземномор'я в політиці ЄЕС.
6. Стосунки з країнами Африки, Азії, Латинської Америки.
7. Геополітичні зміни у кінці 80-х – початку 90-х років.
8. Зовнішньополітичні кризи 90-х років.
9. Формування СЗПБ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Лекція 7.

Етапи розширення Європейського співтовариства. (2 год.)

1. Подвійне вето де Голля на вступ Великобританії до Європейського співтовариства.
2. Перше розширення Європейського співтовариства.
3. Початок розширення Європейського співтовариства на Південь.
4. Третє розширення ЄЕС (1986 рік) та його вплив на європейські інтеграційні процеси.
5. Вступ Австрії, Фінляндії та Швеції до ЄС та його геостратегічне значення.
6. Передумови та значення розширення ЄС на Схід.
7. Копенгагенські критерії.

Лекція 8.

Співпраця України з Європейським Союзом (2 год.)

1. Становлення відносин між Україною та ЄС.
2. Інтеграційні засади України на 2002–2011 рр.
3. Підтримка євроінтеграційних прагнень України з боку ЄС.
4. Реалізація державної політики інтеграції України до ЄС.

Семінарське заняття № 7.

Етапи розширення ЄС. (2 год.)

1. Протистояння Великобританії та Франції з приводу розширення Співтовариства.
2. Перше розширення Європейського співтовариства.
3. Розширення Співтовариства на Південь.
4. Третє розширення ЄС.
5. Четверте розширення ЄС.
6. Передумови та значення розширення ЄС на Схід. Копенгагенські критерії.

Семінарське заняття № 8. Євроінтеграційний курс України (2 год.)

1. Становлення євроінтеграційного курсу України. Угода про партнерство і співробітництво з ЄС (14 червня 1994 р.)
2. Зближення України з Євросоюзом у другій половині 90-х – на початку 2000-х років. Формування стратегії євроінтеграції України (1998 р.)
3. Україна в контексті європейської політики сусідства.
4. Україна – асоційований член ЄС.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Лекційні заняття:

Лекція 9.

Вступ. Арабські країни в умовах глобалізації та інтеграції (2 год.)

Тематичний план:

1. Мета і завдання предмету «Політичний розвиток та державотворчі процеси в регіонах Арабського світу».
2. Інтеграційні процеси в Арабському світі та його вплив на політичний розвиток країн.
3. Виклики глобалізації та їх прояв у державотворенні арабських країн.

Лекція 10.

Арабська весна: аналіз і моделювання наслідків

(2 год.)

1. Кількісні та об'єктивні чинники «Арабської весни» на Близькому Сході.
2. Соціальні конфлікти в Арабському світі.
2. Наслідки «Арабської весни» в політиці Близького Сходу

Семінарське заняття № 9

Арабські країни: сучасні тенденції суспільно-економічного розвитку (2 год.)

1. Глобалізаційні зміни та їх відголос в арабських країнах.
2. Інтеграційні процеси в арабському світі.
3. Тенденції співпраці арабських країн зі світовою громадськістю.

Семінарське заняття № 10

«Арабська весна»: відголоси в країнах Сходу. (2 год.)

1. Революційні зміни в Тунісі.
2. Протести в Єгипті.
3. Зміни в Лівії.
4. Революційні події в Ємені

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–кінець XX ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

6 курс
11 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Лекційні заняття:

Лекція 11.

Арабські країни Африки (Алжир, Марокко)

(2 год.)

Тематичний план:

1. Аналіз і моделювання суспільних змін в Алжирі на зламі тисячоліть.
2. Аналіз і моделювання політичних змін в Алжирі на зламі тисячоліть.
3. Прогнозування суспільно-політичних змін в Марокко.

Лекція 12.

Арабські країни Африки (Мавританія, Туніс, Лівія).

(2 год.)

1. Моделювання суспільно-політичних подій в Мавританії.
2. Прогнозування суспільно-політичних змін в Тунісі.
3. Прогнозування суспільно-політичних змін в Лівії

Семінарські заняття:

Семінарське заняття № 11-12

Особливості політичного та економічного розвитку в країнах Магрибу.

(4 год.)

1. Суспільно-політичні зміни в Алжирі на зламі тисячоліть.
2. Сучасні суспільно-політичні зміни в Марокко.
3. Суспільно-політичні зміни в Мавританії.
4. Суспільно-політичні зміни в Тунісі.
5. Суспільно-політичні зміни в Лівії.

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>

2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Особенности партийной системы / Алжир / Политический Атлас .. <http://www.hypo.ru/tom4/29.html>
6. Рудик С. К. Алжирія (Країна сирого та блакитного неба). — К. : АН ВШ України, 2005. — 156 с.
7. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–кінець ХХ ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Лекційні заняття:

Лекція 13

Політичні режими країн Східного Середземномор'я (Сирія, Ліван, Йорданія). (2 год.)

Тематичний план:

1. Сучасні події в Сирія та їх вплив на політичний і економічний розвиток країни.
2. Сучасний Ліван: соціально-політичний аналіз.
3. Сучасна Йорданія: соціально-політичний аналіз.
4. Особливості розвитку політичних режимів в країнах на зламі тисячоліть.

Лекція 14

Політичні режими Іраку, Єгипту і Судану (2 год.)

1. Політичний розвиток Іраку.

2. Політична система Єгипту від Г.А. Насера до Х. Мубарака: еволюція держави і влади.
3. Еволюція політичної влади в Судані: виклики і перспективи.

Семінарське заняття № 13-14
**Політичні зміни в країнах Східного Середземномор'я
(4 год.)**

1. Баасистська Сирія в регіональному просторі Арабського світу.
2. Особливості політичної системи Лівану.
3. Політична система Йорданії. Утвердження демократії.
4. Особливості політичної системи Іраку в період баасистського правління і політичний процес після повалення влади С. Хусейна.
5. Єгипет: соціально-політичний аналіз.
6. Політичний і соціальний розвиток Судану на зламі тисячоліть.

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–кінець ХХ ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII

Лекція 15

**Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій
(Саудівська Аравія, Кувейт)
(2 год.)**

1. Тенденції розвитку політичної системи Саудівської Аравії на зламі тисячоліть.
2. Перспективи політичного розвитку Саудівської Аравії в ХХІ ст.
3. Тенденції розвитку політичної системи Кувейту на зламі тисячоліть.

2. Перспективи політичного розвитку Кувейту в XXI ст.

Лекція 16

Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій (Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Катар, Бахрейн).

(2 год.)

1. Тенденції розвитку політичної системи Об'єднаних Арабських Еміратів на зламі тисячоліть.
 2. Тенденції розвитку політичної системи Оману на зламі тисячоліть.
 3. Тенденції розвитку політичної системи Катару на зламі тисячоліть.
 4. Тенденції розвитку політичної системи Бахрейнру на зламі тисячоліть.
2. Перспективи політичного розвитку ОАЕ, Оману, Катару і Бахрейнру в XXI ст.

Семінарські заняття:

Семінарське заняття № 15-16

Сучасні тенденції суспільно-економічного розвитку Аравійських монархій (4 год.)

1. Суспільно-економічний розвиток Республіки Ємен
2. Суспільно-економічний розвиток **Об'єднаних Арабських Еміратів**
3. Суспільно-економічний розвиток **Саудівської Аравії**
4. Суспільно-економічний розвиток **Оману**
5. Суспільно-економічний розвиток **Бахрейнру**
6. Суспільно-економічний розвиток **Кувейту**

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–кінець XX ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІХ

Лекційні заняття:

Лекція № 17

Близький Схід. Загальна характеристика регіону: виклики і перспективи (2год.)

Тематичний план:

1. Геополітичне становище регіону.
2. Близький Схід 2019: конфронтація чи деескалація.
3. Сучасні тенденції розвитку ситуації на Близькому Сході.

Лекція № 18

Кіпр: регіональний аналіз. (2год.)

1. Загальні відомості про країну.
2. Історія державотворення.
3. Політична система країни з другої половини ХХ ст. до сьогодення
4. Особливості економічного зростання з другої половини ХХ ст.
5. Українсько-кіпрські відносини з 1991 р.
6. Об'єкти культурно-цивілізаційної спадщини

Семінарське заняття № 17-18

Сучасні тенденції суспільно-економічного розвитку Кіпру (4 год.)

1. Близький Схід на міжнародній арені: сучасні тенденції і проблеми.
2. Міграційні процеси в регіоні.
3. Урбаністика у регіоні та її вплив на соціально-економічний розвиток.
4. Інтеграційні процеси між країнами регіону.
5. Кіпр: сучасний суспільно-політична характеристика.
6. Роль релігійного чинника у державотворчих процесах на Кіпрі.
7. Економіка Кіпру: сучасний стан і перспективи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ Х

Лекція № 19

Палестинська Держава: історія та сучасні тенденції суспільно-політичного розвитку
(2 год.)

Тематичний план:

1. Палестинська Держава: суспільно-політична характеристика.
2. Ізраїльсько-палестинський конфлікт: у чому причини ворожнечі?(серпень 2014 р.).
3. Економіка Палестини.

Лекція № 20
Туреччина: регіональний аналіз
(2 год.)

Тематичний план:

1. Туреччина: сучасний суспільно-політична характеристика.
2. Роль релігійного чинника у державотворчих процесах Туреччини.
3. Економіка Туреччини: сучасний стан і перспективи.

Семінарські заняття:

Семінарське заняття № 19
Особливості політичних змін в Палестині
(2 год.)

1. Державотворчі процеси Палестини і позиція міжнародної спільноти.
2. Ізраїльсько-палестинський конфлікт.
3. Релігійна ситуація в Палестині.
4. Сучасний економічний розвиток Палестини.

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.

4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918– кінець ХХ ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

Семінарське заняття № 20
Тенденції розвитку Туреччини
(2 год.)

4. Туреччина: сучасний суспільно-політична характеристика.
5. Роль релігійного чинника у державотворчих процесах Туреччини.
6. Економіка Туреччини: сучасний стан і перспективи.

Рекомендована література:

1. Исламская энциклопедия
<http://islamist.ru/%D0%B8%D0%B4%D0%B6%D1%82%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B4/>
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
3. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
4. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
5. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918– кінець ХХ ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекції	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом за змістовим модулем		59		59		59		59	

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI		Змістовий модуль VII		Змістовий модуль VII	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекції	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом за змістовим модулем		59		59		59		59	

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль IX		Змістовий модуль X	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом за змістовим модулем		59		59	
10 семестр					
Разом		295 балів / 100/295 = 0.338			
11 семестр					
Разом		295 балів / 60/295 = 0.203			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Еволюція концепцій єдиної Європи	10	5
Тема 2. Становлення інтеграційної моделі Європейського Співтовариства.	10	5
Разом за змістовим модулем 1	20	10
Змістовий модуль 2.		
Тема 3. Розвиток європейської інтеграції на конфедеративних засадах.	10	5
Тема 4. Розвиток спільних політик Європейського Співтовариства	10	5
Разом за змістовим модулем 2	20	10
Змістовий модуль 3.		
Тема 5. Розвиток політичного співробітництва в Європейському співтоваристві	10	5
Тема 6. Євросоюз в системі міжнародних відносин.	10	5
Разом за змістовим модулем 3	20	10
Змістовий модуль 4.		
Тема 7. Етапи розширення Європейського співтовариства.	10	5
Тема 8. Співпраця України з Європейським Союзом.	10	5
Разом за змістовим модулем 4	20	10
Змістовий модуль 5.		
Тема 9. Вступ. Арабські країни в умовах глобалізації та інтеграції.	15	5
Тема 10 . Арабська весна: аналіз і моделювання наслідків.	15	5
Разом за змістовим модулем 5	30	10
Змістовий модуль 6.		
Тема 11. Арабські країни Африки (Алжир, Марокко).	5	5
Тема 12. Арабські країни Африки (Мавританія, Туніс, Лівія).	5	5
Разом за змістовим модулем 6	10	15
Змістовий модуль 7.		
Тема 13. Політичні режими країн Східного Середземномор'я (Сирія, Ліван, Йорданія).	5	5
Тема 14. Політичні режими країн Іраку та Єгипет.	5	5
Разом за змістовим модулем 7	10	10
Змістовий модуль 8.		
Тема 15. Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій (Саудівська Аравія, Кувейт,).	5	5
Тема 16. Особливості державотворчого розвитку Аравійських монархій (Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Катар, Бахрейн).	5	5
Разом за змістовим модулем 8	10	10
Змістовий модуль 9.		

Тема 17. Близький Схід. Загальна характеристика регіону: виклики і перспективи.	10	5
Тема 18. Кіпр: регіональний аналіз.	10	5
Разом за змістовим модулем 9	20	10
Змістовий модуль 10.		
Тема 19. Палестинська Держава: історія та сучасні тенденції суспільно-політичного розвитку.	5	5
Тема 20. Туреччина: регіональний аналіз.	5	5
Разом за змістовим модулем 10	10	10
Разом за семестр	170	100

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none">- містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень;- вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання;- демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням;- здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none">- недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання;- окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none">- відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу;- відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання;- у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модуль (назва, бали)	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI	Змістовий модуль VII	Змістовий модуль VIII	Змістовий модуль IX	Змістовий модуль X
Лекції (бали)	Л.1,2 (2 б.)	Л.3,4 (2 б.)	Л.5,6 (2 б.)	Л.7,8 (2 б.)	Л.9,10 (2 б.)	Л.11,12 (2 б.)	Л.13,14 (2 б.)	Л.15,16 (2 б.)	Л.17,18 (2 б.)	Л.19,20 (2 б.)
Семинарські заняття (бали)	С.1,2 (22 б.)	С.3,4 (22 б.)	С.5,6 (22 б.)	С.7,8 (22 б.)	С.9,10 (22 б.)	С.11,12 (22 б.)	С.13,14 (22 б.)	С.15,16 (22 б.)	С.17,18 (22 б.)	С.19,20 (22 б.)
СР (бали)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модуль на робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залік, Іспит									

8.Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз заснування і етапи становлення. – К., 2010.
2. Левикова С.И. Молодежная субкультура . Учебное пособие. – М., 2004.
3. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людського суспільства. – К., 2002.
4. Надтока Г.М. Україна між Росією та ЄС: пошук пріоритетів стратегічного розвитку // Україна та Росія : як зміцнити фундамент стратегічного партнерства. – К., 2008. – С. 253-259.
5. Павленко Ю.В. История мировой цивилизации. – К., 2004.
6. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. – К., 2002. – 168 с.
7. Козицький А. Новітня історія Азії та Африки: Посібн. у 3-х ч. – Ч. 1. – Л., 2003. – 430 с.; Ч. 2. – Л., 2003. – 430 с.; Ч.3. – Л., 2003. – 430 с.
8. Лейберов О. О. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – до наших днів): Посібн. – Ніжин, 2011. – 103 с.
9. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–кінець ХХ ст.): Посібн. – Суми, 2003. – 288 с.

Додаткова література

10. Андрійчук В., Волес В. Творення політики в Європейському Союзі. – К., 2004.
11. Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України: Матеріали регіональної науково-практичної конференції (18 травня 2017 р.). – Дніпро, 2017 . – 324 с.
12. Андрущенко С.В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. – К., 2005.
13. Дельмас К. Европейская цивилизация // Историко-культурные основы европейской цивилизации. – М., 1992. – С. 81-99.

14. Морен Э. Размышляя о Европе // Историко-культурные основы европейской цивилизации. – М., 1992. – С. 63-81.
15. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К., 2012.
16. Проді Р. Задум об'єднаної Європи / Пер. з італ. – К., 2002.
17. Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього. – К., 2009.
18. Україна-ЄС: від плану дій до посиленої угоди. – К., 2008.
19. Фуше М. Европейская республика. Исторические и географические контуры. – М., 1999.
20. Хартия Европейского Союза об основных правах: комментарий. – М., 2002.
21. Хохлов И.И. Наднациональность в политике Европейского Союза. – М., 2007.
22. Черняк М.А. Феномен массовой культуры XX века. – СПб., 2005.
23. Чубарьян А.О. Европейская идея в истории. – М., 1987.
24. Шнирков О.І., Копійка В.В. Україна-Європейський Союз: економіка, політика, право. – К., 2006.
25. Шпенглер О. Закат Европы // Самосознание европейской культуры XX века. – М., 1991. – С. 8-69.
26. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / За заг. ред. І. В. Яковюка. – К., 2013. – Вип. 14. – 208 с.
27. Круглашов А. М., Озимок І., Астапенко Т. С., Руссу В. В. Європейська інтеграція на початку нового тисячоліття: довідник/ А. М. Круглашов, І. Озимок, Т. С. Астапенко, В. В. Руссу. - Чернівці, 2010. – 212 с.
28. Україна та Угода про асоціацію. Моніторинг зобов'язань. – К.: Український центр європейської політики, 2016. - 90 с.
29. Шиян Р. Децентралізація освіти в Польщі: європейський досвід для України /Р. Шиян. – К., 2016. – 44 с.